§ 68
Selvitys ympäristöministeriölle vuonna 2013 tehdyistä pilaantuneen maaperän puhdistamispäätöksistä

HEL 2014-001603 T 11 00 02

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa ympäristöministeriölle vuonna 2013 pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtyjen päätösten yhteenvetona seuraavan selvityksen.

Päätösten määrä, käsittelyajat ja maksu

Ympäristöministeriön 20.1.2005 ja 3.12.2010 päättämän toimivaltasiirron mukaisesti ympäristölautakunta päättää Helsingin alueen pilaantuneen maaperän puhdistamisen ympäristöluvista. Ympäristölautakunnalle ei tullut yhtään ympäristölupahakemusta päätettäväksi vuonna 2013.

Ympäristöpäällikkö, jolle ilmoituksista tehtävien puhdistamispäätösten toimivalta on siirretty, teki vuonna 2013 päätöksen 16 pilaantuneen maaperän puhdistamisilmoituksesta.

Ilmoitusten käsittelyajat olivat 2–55 päivää, keskimäärin 30 päivää.

Pilaantuneen maaperän puhdistamisilmoitusta koskevasta päätöksestä ympäristökeskus peri alkuvuonna 1 440 euron ja ympäristöluvasta 4 700 euron kiinteän maksun. Uusi taksa tuli voimaan 21.5.2013, jonka jälkeen ympäristöluvasta perittiin 4 795 euron ja ilmoituspäätöksestä 1 470 euron maksu.

Puhdistuskohteet

Vuonna 2013 puhdistamisilmoitukset koskivat kuutta asuinkäyttöön tulevaa aluetta, neljää julkisen rakennuksen aluetta, kahta huoltoasematonttia, kahta katualuetta ja kahta teollisuuskiinteistöä.

Kiinteistöjen maaperän puhdistaminen johtui yleensä alueen maankäytön muutoksesta ja ajoittui lisä- tai uudelleen rakentamisen yhteyteen.

Ilmoituspäätökset

Puhdistamisilmoitukset ovat täyttäneet ympäristönsuojelulain 78.2 §:ssä määritellyn ilmoitusmenettelyn perusteet. Puhdistettavien kiinteistöjen maaperän pilaantuneisuus on alustavasti selvitetty yleensä kaavoitusvaiheessa ja sen laatu ja laajuus tarkemmin tontin

kunnostussuunnittelun yhteydessä. Puhdistusmenetelmänä on käytetty yleensä pilaantuneen maan pois kaivamista ja lisäksi osittaista haitta-ainepitoisten maiden eristämistä maanpinnasta vähintään 0,5 metrin syvyydelle. Kunnostusten ympäristön pilaantumisen vaara on arvioitu ja haitat ehkäisty suunnitelluilla varotoimilla.

Puhdistusilmoituksissa on sovellettu valtioneuvoston asetuksen (214/2007) säännöksiä, joiden mukaan pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioidaan jokaiselle kohteelle erikseen ja soveltaen säädettyjä pilaantuneisuuden pitoisuusarvoja. Vuonna 2013 kaikissa maaperän kunnostamista koskevissa ilmoituksissa oli tavoitteena asetuksen liitteessä esitetyt, eri maankäyttöön soveltuvat ohjearvot ilman mittavaa riskinarviointia.

Päätösten mukainen maaperän puhdistaminen

Vuoden 2013 päätösten mukaisissa puhdistustöissä kunnostusmenetelmäksi on esitetty yleensä massanvaihtoa. Asuinkäyttöön puhdistettavien tonttien vähintään puolen metrin paksuisen pintakerroksen tavoitepitoisuutena on käytetty alempaa ohjearvoa tai kynnysarvoa. Teollisuuskäyttöön jäävillä tai rakennettavilla tonteilla sekä katualueilla puhdistuksen tavoitepitoisuutena on käytetty ylempää ohjearvoa. Alemman ohjearvopitoisuuden ylittävät kunnostusalueelle jäävät maa-ainekset on eristetty tiiviillä maakerroksella, yleensä myös asfaltilla. Pilaantunut kaivumaa toimitetaan muualle luvalliseen käsittelyyn kaatopaikalle tai laitokseen tai käytetään yhä useammin hyödyksi syntypaikan alueella täytöissä tai erillisissä melueste- tai maisemarakenteissa.

Maaperän puhdistamishankkeet ovat ajoittuneet yleensä tonttien rakentamisen vuoksi tarpeellisen maankaivun yhteyteen.

Puhdistustavoitteen saavuttaminen on tarkastettu mittaamalla kaivualueen pohjan ja reunojen jäännöspitoisuudet. Maaperään jätetyt alemman ohjearvopitoisuuden ylittävät maat on merkitty myöhemminkin havaittavalla huomiorakenteella ja dokumentoitu karttoihin. Puhdistamisen kulku on esitetty puhdistustyöstä laaditussa loppuraportissa.

Vuonna 2013 kunnostusaluekohtainen kaivettavien pilaantuneiden massojen määrä oli 40–19 000 tonnia, ja niitä oli yhteensä noin 120 000 tonnia, mistä yli 40 000 tonnia oli öljyn pilaamaa, noin 23 000 tonnia raskasmetallien pilaamaa ja 100 tonnia syanidien pilaamaa. Molempien haitta-aineryhmien, öljyn ja raskasmetallien, pilaamia maita poistettiin 24 000 tonnia. Lisäksi kunnostusalueita poistettiin 33 000 tonnia kynnysarvon ylittäviä maita. Maat toimitettiin 12 eri käsittely- tai loppusijoituspaikkaan.

Osa kunnostuksista tehtiin alueilla, joiden maaperän puhdistamiseen Uudenmaan ympäristökeskus (nykyisin Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Etelä-Suomen aluehallintovirasto) tai Helsingin ympäristökeskus ovat antaneet päätöksen ennen vuotta 2013.

Rekisteritiedot

Ympäristökeskus ylläpitää osaltaan valtakunnallista maaperän tilan tietojärjestelmää, jossa vuoden 2013 lopussa oli tiedot 807 Helsingin kohteesta.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Merja Kurki-Suonio, johtava ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32007
merja.kurki-suonio(a)hel.fi

Otteet

Ote
Ympäristöministeriö
Ympäristönsuojeluosasto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

Ympäristöministeriö on velvoittanut toimivallan siirtoa koskevissa päätöksissään ympäristölautakuntaa antamaan vuosittain selvityksen pilaantunutta maaperää koskevista ympäristölupa- ja puhdistamisilmoituspäätöksistä, käsittelyajoista, maksuista ja käsiteltyjen asioiden luonteesta.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Merja Kurki-Suonio, johtava ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32007
merja.kurki-suonio(a)hel.fi

Otteet

Ote
Ympäristöministeriö
Ympäristönsuojeluosasto